

Titel	De Wetten
Uitgever	Prometheus
Druk	1991
Aantal Bladzijden	237
Genre	psychologische roman
Auteur	Connie Palmen

Relevante gegevens schrijver

Aldegonda Petronella Huberta Maria 'Connie' Palmen is geboren op 25 november 1955, in *Sint Odiliënberg* in *Limburg*. Na de pabo studeerde ze in *Amsterdam* Nederlands en filosofie. Connie Palmen had een relatie met journalist Ischa Meijer tot zijn overlijden in 1995. Vanaf 1999 had Connie een relatie met politicus Hans van Mierlo ^(D66) tot zijn overlijden in 2010.

In de boeken van Connie Palmen speelt filosofie een grote rol. *De Wetten* is haar debuutroman. In latere geschriften komen veel personages voor die op haar overleden partners lijken. In *I.M* schreef ze over Ischa Meijer. *Geheel de uwe* is een gefictionaliseerde beschrijving van een leven waarin ook een overleden hoofdpersoon voorkomt, die veel op Ischa Meijer lijkt. In 2011 publiceerde Connie Palmen *Logboek van een onbarmhartig jaar* over haar overleden echtgenoot Hans van Mierlo.

Samenvatting

Hoofdstuk I

De ik-persoon ontmoet de astroloog in 1980, ze is dan nog 25 jaar. De ik-figuur werkt in een antiekwinkel. De man fascineert haar, doordat hij haar sterrenbeeld weet te raden en vervolgens, op basis van haar horoscoop, haar persoonlijkheid ontleedt. De astroloog noemt haar *monsieur Lune*. De astroloog blijkt op het eerste gezicht een afstotende man, doordat hij een liefdeloze jeugd heeft doorleefd. Astrologie is voor hem een manier om zijn leven, en die van anderen, zin te geven.

Hoofdstuk II

De ik-persoon ontmoet tijdens een college over Thomas Mann, in 1981, de epilepticus: Daniël Daalmeyer. Hij concentreert zich op zijn bijzondere ziekte, hierdoor weet hij zijn leven structuur te bieden. Hij filosofeert over de betekenis van verschillende ziektes. Hij noemt de ik-figuur *Theresa*.

Hoofdstuk III

Sinds 1982 volgt de ik-persoon filosofiecolleges van professor De Waeterlinck. De filosoof maakt veel indruk op haar, omdat hij *'het gezicht heeft'*. In dit hoofdstuk zijn komt een flashback voor over Marius, de maatschappijleer leraar waar de ik-figuur hoogstwaarschijnlijk een seksuele relatie mee had.

Hoofdstuk IV

In 1983 ontmoet de ik-figuur Carmens Brandt, een bekende filosofische schrijver en tevens priester. Ze gaan samen uit eten, waarna Carmens verliefd wordt op de ik-persoon. Hij noemt haar *Emmetje*. Na een etentje komen ze bij de kamer van de ik-figuur. Zij kleed Carmens uit, maar hij mag haar niet aanraken. Samen slapen ze in hetzelfde bed. Het is niet duidelijk of ze gevreeën hebben.

Hoofdstuk V

In 1984 loopt de ik-figuur mee in een begrafenisstoet voor Miel van Eysden, de astroloog. In dit hoofdstuk ontmoet de ik-persoon de beste vriend van Miel: Hugo Morland, de fysicus. Vanaf het eerste moment dat de ik-figuur hem zag had ze gevoelens voor hem. Ze vond hem onweerstaanbaar, maar hij is getrouwd. Zoals Marie voor de (oudere) mannen in de voorafgaande hoofdstukken ongrijpbaar was, zo was Hugo ongrijpbaar voor Marie. Samen gaan ze naar het strand, waar ze zoenen. Tot aan de begrafenis houden ze een verhouding. Daarna gaat Hugo terug naar Parijs waar zijn vrouw is.

Hoofdstuk VI

De ik-figuur blijkt Marie Deniet te heten. Na haar doctoraalexamen in 1985 ontmoet ze de door haar bewonderde kunstenaar Lucas Asbeek. Lucas wil echter geen kunstenaar meer zijn, omdat hij niet wil dat andere betekenis geven aan zijn werk. Ze krijgen een relatie samen. In deze een jaar durende relatie, waarin Marie vergeetachtig wordt, geen honger heeft, verdrietig is als Lucas weg is en bang dat hij dan niet meer terugkomt. beheerste de liefde beheerst Marie. In het einde van het hoofdstuk analyseert Lucas hoe Marie in de relatie staat en dat ze zichzelf ongelukkig maakt.

Hoofdstuk VII

De relatie met Lucas is over. Marie wordt nu behandeld door psychiater Daalmeyer, de vader van Daniel Daalmeyer. Het hele hoofdstuk bestaat vooral uit een monoloog van Marie zelf. Ze vertelt dat ze een enorme pessimist is geworden. Ze was op zoek naar het eeuwige geluk, de eeuwige liefde met Lucas. En dit had ze ook gevonden. Ze vond vast ze altijd al wilden, maar dit eeuwige was nu beëindigd. Dit einde van hun relatie ontnam haar plezier in het leven. Bij de laatste sessie bij de psychiater neemt ze afscheid van hem. Ze heeft haar verhaal, op aanraden van hem, opgeschreven. Het depressieve en lijdende gevoel is ze kwijt.

Verhaaltechniek

Ruimte en Tijd

De Wetten begint in de zomer van 1980 en eindigt met de laatste sessie bij de psychiater op maandag 6 oktober 1986. Deze datums worden duidelijk in het boek vermeld. De verteltijd is dus zes jaar en een paar maanden.

Het verhaal speelt zich af in Amsterdam.

Personages

Marie Deniet; de ik-figuur. Pas vanaf bladzijde 98 is bekend dat ze M. Deniet heet. En pas vanaf pagina 153 is haar volledige naam bekend.

"Ik kan er gewoon niet tegen als de dingen niet lopen zoals ik mij van tevoren bedacht heb."

Miel van Eysden; de astroloog. Hij is ergens in de 50. Het leven ervaart hij als een worsteling. Hij is ervan overtuigd dat de sterren en planeten over het leven bepalen: de persoonlijkheid van de mens staat vast. De zoektocht naar de betekenis van het leven houdt hij vaak in Frankrijk.

"Het is mijn leven, maar ik consumeer het niet."

Daniël Daalmeyer; de epilepticus. Hij is 32 jaar wanneer Marie hem ontmoet. Al negen jaar lijdt hij aan epilepsie. Daniël heeft een uiterst opmerkelijke visie op de ziektes van mensen. Zo weet hij ze in verband te brengen met de persoonlijkheid van mensen. Hij gaat ervan uit dat de ziekte de oorzaak is van de persoonlijkheid.

"De ziekte blijkt steeds onderuit gehaald te worden door iets dat hij juist nodig had om zijn meest kwetsbare plek te beschermen. Hegels list van het leven is de blauwdruk van de biografie van de ziekte."

Guido de Waeterlinck; de filosoof. Guido is de professor waarvan Marie colleges filosofie volgt. Hij begeleidt haar bij het schrijven van haar scriptie. Het is verder een rustige man.

Carmens Brandt; de priester. Het is een oude kleine lelijke man met bochel. Hij wordt verliefd op Marie. Het is onduidelijk of ze ook een relatie gehad hebben van seksuele aard.

Hugo Morland; de fysicus. Hugo is de beste vriend van Miel. Hij woont in Parijs, Frankrijk met zijn vrouw. Hij komt naar Nederland voor de begrafenis van Miel. Tot hij weer terug gaat heeft hij een affaire met Marie.

Lucas Asbeek; de kunstenaar. Lucas is een kunstenaar die niet meer wil dat mensen een betekenis geven aan het door hem gemaakte werk. Marie en Lucas krijgen uiteindelijk een relatie die na ongeveer een jaar eindigt.

Perspectief

In het boek is een ik-perspectief. De ik-figuur is Marie Deniet.

Motieven

- **Schrijverschap** (verhaalmotief); Marie Deniet wil schrijfster worden. Ze heeft echter angst om te schrijven, omdat ze niets weet van schrijven. Dit verhaalmotief komt meerdere malen voor, bijv. in de kandidaats scriptie, het essay voor Carmens Brandt en het writers block
- **Filosofie** (verhaalmotief); dit motief komt naar voren door de filosofische analyses die Marie van de mannen maakt. En ook in de visies van de mannen. Verschillende filosofen worden in het boek genoemd, o.a. *Franz Kafka*, *Søren Kierkegaard*, *Jacques Derrida*, *Michel Foucault* en *Jean-Paul Sartre*.
- **Worstelingen met het leven** (verhaalmotief); Miel van Eysden, de astroloog, worstelde met het leven. Hij is dan ook ontevreden met zijn leven. Marie worstelt ook. Zo ervaart zij het schrijverschap als een worsteling. In de relatie met Lucas Asbeek komt haar worsteling met het leven duidelijk naar voren.

Thema

Het thema het boek is de zin van het leven vinden. Marie leert hier veel over door te luisteren naar de mannen die ze tegenkomt. Allen hebben ze een verschillende blik op het leven, zo wordt er gekeken vanuit; astronomie, filosofie, theologie en fysica.

Titelverklaring en motto

De titel *De Wetten* verwijst naar de levenswetten, zoals deze ervaren worden door de mannen in de hoofdstukken. Allen hebben ze een eigen overtuiging over hoe de wereld in elkaar zit. Ze hebben allemaal een eigen visie. Een eigen wet.

'Als ik val zal ik huilen van geluk.'

Dit is het motto van het boek. Het is een vertaling van een regel uit een boek van de Ierse schrijver *Samuel Beckett*. Het origineel luidt als volgt: *"When I fall I'll weep for happiness"*.

Schrijfstijl

Het taalgebruik was goed te begrijpen, ondanks de lange en beknopte zinnen. De dialogen waren erg wetenswaardig. De personages voerde namelijk diepgaande conversaties. De structuur van het boek is erg afgeleid van het Middeleeuwse verhaal *Mariken van Nieumeghen*. De zeven middeleeuwse vrije kunsten zijn in *De Wetten* vervangen door een aantal belangrijke takken van de hedendaagse wetenschap.

Plaats in de literatuurgeschiedenis

In proza uit de jaren negentig van de vorige eeuw draait het niet om de maatschappelijke gerichtheid, maar om een mentale of levensbeschouwelijke problematiek.

1) Op zoek naar eigen identiteit; Marie worstelt met het vinden van de zin van het leven. Ze luistert naar alle interessante mannen die zij tegenkomt om zo haar betekenis te geven aan de zin van het leven.

3) Zelfontplooiing; in proza in de jaren negentig van de vorige eeuw was zelfontplooiing van groot belang. In *De Wetten* is dit te kenmerken doordat Marie zich volstopt met de kennis van de mannen die zij ontmoet, dit doet ze door te luisteren.

3) Commercialisering; De publicatie van een nieuw roman van Connie Palmen gaat gepaard met een groot mediacircus. Zó worden er talloze interviews, televisieoptredens, lezingen en signeersessies gegeven. In het weekblad *De Groene Amsterdammer* werd Connie Palmen *de Spice Girl van de Nederlandse letterkunde* genoemd. Door andere werd ze vergeleken met popzangeres *Madonna*.

4) Autobiografisch; De ik-figuur, Marie, is geboren in 1955 en komt uit het Zuiden van het land, net als schrijfster Connie Palmen. Beide vrouwen studeerde in Amsterdam filosofie.

Beoordeling

Marie zit gedurende het hele boek te filosoferen over wetten en regels van het leven, zonder enige filosofische voorkennis is het boek moeilijk te begrijpen. Het is geen boek dat ik snel iemand zal aanraden, omdat het nogal lastig te begrijpen is. Daarnaast is de verhaallijn ingewikkelder dan van voorgaande boeken die ik heb gelezen.

Het was wel, in zekere mate, eenvoudig om met Marie een connectie op te bouwen. Omdat het verhaal in de ik-vorm is geschreven én duidelijke taal gebruikt, is het makkelijk om Marie te begrijpen.